



Brüssel, 9. november 2023  
(OR. en)

15252/23

LIMITE

AGRI 697  
AGRISTR 61  
COH 82  
SOC 754  
EMPL 539  
ENV 1273

## MÄRKUS

---

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Põllumajanduse erikomitee / nõukogu
Teema:	Järelused ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni kohta – <i>Heakskiitmine</i>

---

Tulenevalt sellest, et delegatsioonid kinnitasid 9. novembril 2023 lõppenud vaikiva nõusoleku menetluse raames, et nad ei esita käesolevale märkusele lisatud ja eespool nimetatud teemat käsitlevate nõukogu järeluste teksti suhtes vastuväiteid, palutakse, et põllumajanduse erikomitee / nõukogu kiidaks kõnealused järelused oma 14. ja 20. novembri 2023. aasta koosolekul heaks.

Nõukogu 20. novembri 2023. aasta istungil toimuval avalikul mõttevahetusel palutakse liikmesriikidel veelgi rõhutada oma prioriteete ja juhtida tähelepanu oma murele ELi maapiirkondade edasise arengu pärast.

**Euroopa Liidu Nõukogu,**

TULETADES MEELDE Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikleid 39 ja 174 ning seda, et elujõuliste, multifunktsionaalsete ja jõukate maapiirkondade nimel töötamine on ELi üldiste strateegiate üks olulisi osasid ning mitme ELi poliitikavaldkonna ja -vahendi ühine eesmärk;

**MÄRKIDES**

- komisjoni 30. juuni 2021. aasta teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – Tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“ (COM(2021)0345);
- Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2022. aasta resolutsiooni (2021/2254(INI)) ning arvamusi, mille esitasid Euroopa Regioonide Komitee (2022/C 270/04) ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (2022/C 290/22) ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni kohta;
- 2022. aasta juunis Brüsselis toimunud maaelupakti konverentsi aruannet ja maaelupakti koordineerimisrühma loomist;
- Uppsalas (Rootsi) 3.–4. mail 2023 toimunud maaelupakti konverentsi kaudu saadud kogemusi ning
- eesistujariik Hispaania ja Euroopa Komisjoni poolt 27.–29. septembril 2023 Hispaanias Sigüenzas korraldatud maapiirkondade tuleviku kujundamist käsitleva kõrgetasemelise maaelupoliitika foorumi tulemusi ja soovitusi;

## RÕHUTADES,

- et maapiirkonnad aitavad oluliselt kaasa ELi üldisele jõukusele ja majanduslikule tugevusele ning rohe- ja digipöördele, võttes keskse rolli sellistes küsimustes nagu toidutootmine, keskkonnakaitse, kliimameetmed ja meie kultuuripärandi edendamine; et põllumajandus täidab siinkohal olulist rolli ning on maapiirkondade majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse võti; et paljud ELi maapiirkonnad seisavad silmitsi ainulaadsete probleemidega, nagu elanikkonna vähenemine ja vananev elanikkond, sooline lõhe, vaesus, piiratud ühendatus, vähearenenud taristu, mitmekesiste tööhõivevõimaluste puudumine ning lüngad teenuste kättesaadavuses ja neile juurdepääsus,

on vastu võtnud järgmised järeldused:

### I. MAAPIIRKONDADE ARENGU VISIOON 2040. AASTAKS

Nõukogu

1. TERVITAB Euroopa Komisjoni teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon“, mida tuntakse ka maaelu visioonina, terviklikku lähenemisviisi ja struktuuri, mis tugineb neljale üksteist täiendavale tegevusvaldkonnale, et saavutada tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad maapiirkonnad 2040. aastaks, samuti sellega seotud ELi maaelu tegevuskava ning maaelupakti käivitamist ja arendamist;
2. KUTSUB sellega seoses komisjoni, liikmesriike ja piirkondlikke ametiasutusi ÜLES tegelema maapiirkondade mitmekesiste ja mitmetahuliste territoriaalse arengu probleemide ja keerukusega ning sotsiaal-majanduslike erinevustega maa- ja muude piirkondade vahel ning kutsub kõigi valitsustasandite poliitikakujundajaid üles pöörama erilist tähelepanu maapiirkondadele, et parandada elutingimusi ning edendada maaelanike elamistingimusi ja juurdepääsu põhiteenustele;
3. TOONITAB eelkõige kõigi maapiirkondade, eeskätt äärepoolseimate piirkondade, rannikukogukondade ja hõredalt asustatud piirkondade ning ka äärealade või raskete ja püsivate ebasoodsate looduslike või demograafiliste tingimuste all kannatavate piirkondade, näiteks mägiapiirkondade, saarte ja väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimate piirkondade mitmekesisust ja erivajadusi;

4. RÕHUTAB, et tasakaalustatud ja integreeritud territoriaalses arengus, mis põhineb kohapõhistel lähenemisviisidel, kajastub hiljuti vastu võetud ELi uus territoriaalne tegevuskava 2030 ning et maapiirkondade potentsiaali on vaja maksimaalselt ära kasutada, et soodustada nende majanduslikku mitmekesistamist uute tööstus-, digi- ja teenindussektorite kaudu, luues kvaliteetseid töökohti ning asjakohasemaid, mitmekesisemaid ja paindlikumaid tööhõivevõimalusi; võttes arvesse ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate erivajadusi;
5. TUNNISTAB ühistute olulist rolli maapiirkondade keskkonnaalasesse, majanduslikku ja sotsiaalsesse kestlikkusse panustamisel, pakkudes töövõimalusi ning hoides maapiirkondi elus ja asustatud;
6. RÕHUTAB sellega seoses, kui olulised on investeeringud mitmesugustesse sektoritesse, sealhulgas põllumajandusse, ning struktuurimuutuste saavutamine kohapeal, et hoida maapiirkonnad asustatud ja elujõulisena, edendada arukat arengut ning kasutada maksimaalselt ära rohe- ja digipööret, tegeledes muu hulgas maapiirkondade rahvastikukao, rahvastiku vähenemise ja vananemisega, pakkudes koolitust ja muid toetusmeetmeid inimeste ümberõppeks ja oskuste täiendamiseks, eelkõige seoses digioskuste ja maaelu arenguga;
7. TERVITAB sellega seoses komisjoni teatist talentide rakendamise kohta Euroopa piirkondades ning INNUSTAB Euroopa, riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi tegelema avalike teenuste, liikuvuse ja taristu vähese kättesaadavuse probleemiga ning kasutama ära kõiki maapiirkondades olemasolevaid võimalusi, arendades näiteks integreeritud ja kogukonna juhitud kohaliku arengu (CLLD) strateegiaid ning parandades juurdepääsu rahalisele ja tehnilisele toetusele ning suutlikkuse suurendamisele kohalikul tasandil;
8. TOONITAB veel kord kohalike tegevusrühmade olulist rolli LEADERi algatuses ja alt-üles-lähenemisviisi nende CLLD strateegiate rakendamisel;
9. RÕHUTAB, et kuigi maapiirkondade kodanike ja organisatsioonide jõuline kaasamine on kohalike strateegiate väljatöötamiseks äärmiselt oluline, on üldsuse aktiivne osalemine kõigil valitsustasanditel tähtis ka selleks, et arendada suutlikkuse suurendamise meetmeid, kohandatud, kohapõhiseid ja integreeritud poliitilisi lahendusi, sealhulgas mitmesuguseid rahastamise allikaid ja avaliku sektori investeeringuid;

10. RÕHUTAB, et õiglasel üleminekul kliimaneutraalsele, kestlikule ja jõukale ELile on vaja rohkem koostööd maa- ja linnapiirkondade vahel, mis põhineb õiglastel ja vastastikku kasulikel maa- ja linnapiirkondade vahelistel suhetel ning integreeritud arengu- ja investeerimisstrateegiatel; TUNNISTAB väikeste ja keskmise suurusega linnade nn kinnistavat ja hõlmavat rolli, et saavutada tasakaalustatum territoriaalne areng ja aidata ümbritsevaid maapiirkondi;
11. TOONITAB vajadust tagada maapiirkondades õiglane ja kaasav üleminek, edendades maapiirkondade majanduslikku elujõulisust ning territoriaalset ja sotsiaalset ühtekuuluvust, tehes seda kedagi ega ühtegi kohta kõrvale jätmata;

## **II. ELI MAAELU ARENGU TEGEVUSKAVA JA MAAPIIRKONDADE PAKT**

12. TERVITAB ELi maaelu tegevuskava rakendamise algust, et saavutada 2040. aastaks ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni eesmärgid;
13. KUTSUB komisjoni ÜLES jätkama ELi maaelu arengu tegevuskava rakendamise süstemaatilist jälgimist, tagades selle korrapärase ajakohastamise ning kõigi asjakohaste ELi poliitikameetmete pideva ja tõhusa kasutuselevõtu;
14. TOETAB maapiirkondadele avalduva mõju hindamise kontseptsiooni rakendamist komisjoni poolt, hinnates ELi peamiste algatuste eeldatavat mõju maapiirkondadele, ning innustab sarnaseid lähenemisviise riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, eesmärgiga tagada maapiirkondade jaoks olulisi küsimusi hõlmavate poliitikameetmete ja vahendite sidusus, järjepidevus ja vastastikune täiendavus;
15. RÕHUTAB vajadust suurendada sidusust ja koostoimet ELi poliitikameetmete ja vahendite, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja ühtekuuluvuspoliitika vahel ning luua sildu avaliku sektori asutuste vahel, et tegeleda majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvusega maapiirkondades ning käsitleda rahvastikukao ja ajude äravooluga seotud suundumusi; sidususe põhimõtte peaks viitama ka halduse ja rakendamisega seotud elementidele, kui taotletakse ühiseid eesmärgi erinevate toetusvahenditega;

16. RÕHUTAB ELi maapiirkondade vaatluskeskuse laiendamise tähtsust ning vajadust parandada andmete kogumist ja maapiirkondade statistika kvaliteeti, muu hulgas munitsipaaltasandi ja sooliselt eristatud andmete ning muud liiki funktsionaalsete aladega, et anda teavet tõenduspõhise ja asjakohase maaelupoliitika ning tõenduspõhiste ja asjakohaste meetmete kavandamiseks ja arendamiseks ning parandada territoriaalse mõju hindamiste tõhusat rakendamist, suurendamata märkimisväärselt halduskoormust ja kulusid;
17. TERVITAB maapiirkondade taaselustamise platvormi ja ootab huviga, et komisjon täiendaks ELi maapiirkondadele mõeldud rahastamisvõimalusi käsitlevat juhendit;
18. RÕHUTAB põlvkondade vahetuse erilist tähtsust maapiirkondades ja põllumajanduslikus toidutööstuses ning KUTSUB liikmesriike ÜLES aktiivselt toetama noori maapiirkondade kodanikke, muu hulgas hõlbustades nende juurdepääsu rahastamisele ja maale, pakkudes mitmekesiseid ja paindlikke töö-, koolitus- ja haridusvõimalusi ning kaasates neid poliitika kujundamisse ja kohalikesse otsustusprotsessidesse;
19. RÕHUTAB vajadust suurendada avaliku sektori investeeringuid ning eraldada ELi ja riiklikke vahendeid, mis aitavad kaasa ühenduvusele maapiirkondades ja digiüleminekule, et neil oleks juurdepääs uutele võimalustele, mis vajavad stabiilset, väga suure läbilaskevõimega võrku ja juurdepääsetavat lairibaühendust;
20. TERVITAB ELi maaelu arengu tegevuskava juhtalगतust „Maapiirkondade digitulevik“ ning märgib vajadust soodustada digitaalset innovatsiooni, andmetaristut ja digioskuste omandamist, et suurendada maapiirkondade digiüleminekuks vajalikke pädevusi;
21. TUNNISTAB, et kuigi naised on maapiirkondades jõukuse ja sotsiaalse kaasatuse oluline liikumapanev jõud, seisavad nad silmitsi lisaprobleemidega ja vajavad toetusmeetmeid, et paremini tööturule integreeruda, kasutada olemasolevaid ja luua uusi tööhõive- ja innovatsioonivõimalusi ning osaleda otsuste tegemises ning TERVITAB sellega seoses soolise võrdõiguslikkuse lisamist uue ÜPP ühe erieesmärgi ühe elemendina, millega edendatakse naiste võrdset osalemist põllumajanduses ja maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku arengut;

22. RÕHUTAB põllumajandus-, toidu-, metsandus-, kalandus- ja vesiviljelussektori ning muude biomajanduse sektorite olulist rolli maamajanduses, luues töökohti, tuues innovatsiooni ning suurendades ja mitmekesistades sissetulekuid kohalikule elanikkonnale ning olles kestliku ja taastuva tooraine allikas ning LEIAB, et esmatähtis on suurendada põllumajanduse, metsanduse ja maapiirkondade vastupanuvõimet demograafilistele, majanduslikele, kliima- ja keskkonnaprobleemide suhtes; RÕHUTAB maapiirkondade kohanemisvõimet, et tugevdada vastupanuvõimet ja vähendada haavatavust kliimamuutuste suhtes;
23. TERVITAB sellega seoses meetmeid, mille eesmärk on parandada maakasutuse planeerimist ning kestlikku ja vastupanuvõimelist põllumajandust, suurendades samal ajal toiduga kindlustatust, elurikkust, vee kättesaadavust, mulla seisundit, taastuvenergia tootmist, kohalikke väärtusahelaid ja kvaliteetseid põllumajanduslikke toiduaineid;
24. RÕHUTAB, kui oluline on rakendada maapiirkondade pikaajalist visiooni tihedas koostöös maapiirkondade kodanikega, innustades pöörama rohkem tähelepanu kohapõhisele arengule ja innovatsioonile arukate külade, kogukonna juhitud kohaliku arengu ja piirkondliku arengu kaudu ning edendades territoriaalseid lähenemisviise ja kohalikul tasandil juhitud algatusi, et luua uusi majanduslikke võimalusi ja innovaatilisi ökosüsteeme ning tõhustada maapiirkondades põhiteenuseid ja -taristuid;
25. KUTSUB kõiki riiklikke ja piirkondlikke haldusasutusi, kohalikke omavalitsusi ning kõiki sidusrühmi ja kogukondi ÜLES maaelupakti raames tegutsema ja sellele pühendumata ning aitama aktiivselt kaasa maapiirkondade visiooni käsitleva teatise ja maaelupakti eesmärkide saavutamisele;
26. RÕHUTAB sellega seoses, et maaelupakti ja ÜPP võrgustike ja muude asjakohaste ühtekuuluvusega seotud võrgustike kasutamisel võib olla keskne roll maapiirkondade visiooni käsitleva teabe ja tulemuste levitamisel ja jagamisel maapiirkondade sidusrühmade seas;
27. INNUSTAB liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, osalema maaelupaktis ning töötama riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil välja terviklikud strateegiad ja tegevuskavad, et käsitleda maapiirkondade ees seisvaid probleeme ja suurendada nende pakutavaid võimalusi;

### III. EDASISED SAMMUD

28. MÄRGIB, et maapiirkondade tulevane ELi, riiklik, piirkondlik ja kohalik rahastamine peaks nõuetekohaselt kajastama maapiirkondade keskset rolli majanduslike, keskkonnavalaste ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel, millega EL ja selle liikmesriigid silmitsi seisavad, hõlmates praegusest geopoliitilisest olukorrast tulenevaid probleeme;
29. TUNNISTAB, et praegune geopoliitiline kontekst nõuab ELi maapiirkondade suuremat vastupanuvõimet ja konkurentsivõimet, tagades ELi ja ülemaailmsel tasandil toiduga kindlustatuse Euroopa Liidu toidusüsteemide avatud strateegilise autonoomia raames ning vähendades välissõltuvust peamistes valdkondades, kus EL peab looma piisava suutlikkuse oma majandusliku ja sotsiaalse heaolu tagamiseks, näiteks kestlikus põllumajanduses, nagu on märgitud Granada deklaratsioonis;
30. TERVITAB asjaolu, et komisjon on teinud kokkuvõtte meetmetest, mida on rakendatud või kavandatud ELi ja liikmesriikide poolt ÜPP ja ühtekuuluvuspoliitika fondidest rahastatavate maapiirkondade toetuse kavade raames 2021.–2027. aasta programmitöö perioodil;
31. TOONITAB, et lisaks ühtekuuluvuspoliitikale, ühisele põllumajanduspoliitikale ning riiklikele taaste- ja vastupidavuskavadele tuleks kaasata kõik asjaomased ELi poliitikavaldkonnad, suurendades nende sidusust ja koostoimet, ja need peaksid andma oma panuse asjakohastes ressursidesse maapiirkondade toetamiseks;
32. KUTSUB komisjoni ÜLES looma järelevalvevahendit, et hinnata ELi rahalisi vahendeid, millega toetatakse maapiirkondi kõigi asjakohaste ELi poliitikameetmete ja vahenditega; TOETAB iga programmitöö perioodi alguses menetluse kehtestamist, et tagada nende vastastikune täiendavus, sidusus ja koostoime halduskoormust ja kulusid suurendamata;

33. RÕHUTAB, kui oluline on kohandada olemasolevaid ja tulevase poliitikameetmeid ja menetlusi väikeste maakogukondade erinevatele oludele ja vajadustele, ning KUTSUB Euroopa Komisjoni, liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi ÜLES lihtsustama menetlusi ja nõudeid piiratud haldussuutlikkusega toetusesaajatele, et hõlbustada investeeringuid, tuginedes optimaalselt erinevatele ELi ja riiklikele vahenditele ning kasutades rahastamisvahendeid;
34. KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma 2024. aasta esimeses kvartalis peatselt esitatava avaliku aruande koostamisel põhjalikult kaasseadusandjate seisukohti, sealhulgas käesolevaid nõukogu järeldusi ja Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2022. aasta muud kui seadusandlikku resolutsiooni, ning JUHIB RÄHELEPANU asjaolule, et selle aruande teemal toimuvad mõttevahetused peavad ajendama järgmise programmitöö perioodi ettepanekute ettevalmistamise üle peetavaid arutelusid;
35. KUTSUB komisjoni ÜLES esitama selles aruandes ajakohastatud ELi maaelu arengu tegevuskava ning arutlema maapiirkondade tõhustatud toetusmeetmete ja rahastamise võimalike suundade ning edasiste sammude üle; kirjeldama võimalusi, et tagada täiendav koostoime, järjepidevus, sidusus ja vastastikune täiendavus poliitikameetmete vahel, mis avaldavad mõju või toovad kasu maapiirkondadele ja kogukondadele, ning tõhustavad juhtimist kõigil tasanditel; ning esitama kaalutlused ELi maapiirkondade pikaajalise visiooni sihipärasema järelevalve kohta ning ELi maaelu arengu tegevuskava ja maaelupakti ajakohastatud versioonides sisalduvate hindamismehhanismide kohta, suurendamata halduskoormust ja kulusid;
36. KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma kõnealuse maaelu visiooni tulevase läbivaatamise tulemusena selle kontseptsiooni muutmist ELi maaelu strateegiaks, mis hõlmab terviklikku ja paindlikku lähenemisviisi ELi maapiirkondade erinevate probleemide ja mitmekesisuse käsitlemiseks, maksimeerides samal ajal sobivate ja asjakohaste näitajate abil nende potentsiaali ja võimalusi, võttes arvesse parema õigusloome ja lihtsustamise põhimõtteid;
37. KUTSUB komisjoni ÜLES andma nõukogule korrapäraselt aru oma tegevusest seoses käesolevate järeldustega.